

Előfizetési árak:

Egy évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Szerkesztőség:

Kurcaparti-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetésekre nézve

a lap egy oldala 24 helyre van beosztva
Egy hely ára 90 kr. Bélyegdíj minden beiktatástól külön 30 kr.
Hirdetések Stark Nándor könyvkereskedésében is felvételnek.

Bérmertelen levelek csak ismert kezek-től fogadtatnak el.

Nyilttér-ben

minden egyes sor közlése 30 kr.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen hetenként háromszor:

vásárnap, kedden és pénteken is
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó-talajdonos:

SIMA FERENC.

Előfizetések elfogadtatnak helyben:

Stark Nándor és Sohönfeld A. könyvkereskedésében.
Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

Karácsonyra.

Önzés, szeretetlenség, farizeuskodás, hamis próféták ál-tana uralta az emberiséget, a bálványimádás korlátolt, zavaros hitfogalmával. — A közerkölcsök levegője fülledt volt, s mint nagy válságok korszakának elején lenni szokott, az emberek között elégtelenség, egy jobb sors iránti vágy, s ezen vágy által istápoltt remény, hogy jönni kell egy dicső isteni lénynek, ki felszabadítja az emberiséget a sivár, lelketlen önkényuralmat fentartó sötétség, rabszolgaság érzelmeinek kötelékei alól.

Próféták jártak a földön és hirdették, hogy a tan, mely évszázadok és évezredek át uralta az emberek gondolkozásmódját és hitvilágát, nem igaz törvénye az emberiségnek, s annak a láthatatlan felségnek, mely, mint minden igaznak kútforrása, öröktörvényként szabályozza az embereknek egymáshoz és a végtelenséghez való viszonyát.

Es e próféták megjövendölték az isten fiának eljövételét, ki az örök igazság nevében határt fog szabni a múlt és jövő felett; elválasztja a sötétséget a világosságtól, s az egymás iránti szeretet nevében ledönti a kényuralom falait, eltörli az embereket felemelő és lealacsonyító kiváltságokat, s megjelöli az utat az igazsághoz itt a földön és a tulvilág felé az embereket egyformán szerető, örök kútforráshoz, az egy igaz élő istenhez.

A fennálló renddel szemben uralkodó elégtelenség mindinkább hitté érlelte az emberekben a vágyat egy jobb korszak iránt, s a sivár hatalomhoz való ragaszkodás mindinkább igyekezett elnyomni az emberekben minden gondolatot, mely őket az egyenlőség tanaiban függetlenné, szabaddá, s egy jobb, erkölcsiben tisztább világ polgáiraivá igyekezett emelni.

A hatalom és elnyomatás, a sötétség és világosság között feltámadt óriási küzdelmek korszakában született Jézus Krisztus, hogy világító fáklyául szolgáljon az emberiségnek s mesgyéje legyen az ó, a sötétség, s az új, a világosság korszakának.

Közel két ezred év telt el azóta, hogy Jézus e földön járt, és tanainak igazságáért martyr-halált szenvedett. Ki az, ki kételkedik azóta az igazság diadalában?

Ki az, ki meri állítani, hogy a fennálló rend és hatalom megdönthetetlen, ha annak alapja nem a tiszta erkölcs és tiszta igazság?

Csak a lakajok és szolgák hada ismeri el az ily rend és hatalom uralmának jogosultságát és megdönthetlenségét; de akik Jézus Krisztus tanaiban élnek, hisznek és lelkesülnek, azok nemcsak hiszik, de tudják azt,

hogy minden megsemmisül és elmulik e földről, minek gyökere nem a tiszta erkölcs és igazság megszentelt vizével van öntözve.

Tehát mikor Jézus születésének évfordulóján, a hit melegével táplált multak dicső emléken elmerengve, a mai idők során és rendjén fut végig elménk: ne higgye senki, hogy ez örök és változhatatlan.

Csak idő, és pedig rövid idő kérdése itt minden!

Mert amiképen hiába feszített meg Jézus, az általa hirdetett igazságok milliók és milliók templomának szolgálták örök bástyául, s e tanokelsőpörtek minden erkölcstelen hatalmat utjokból, ugy a mai kor igazságai, tiszta, becsületes törekvései előtt is megdőlnék azok, kik hamis, erkölcstelen eszközökkel tartják fent a hatalom révén magukat.

Elpusztulnak az utból ezek, és mi nyugodtan és boldogan fogjuk a szent karácsony emlékeiben a zsoltár szavait elharsogni:

„Dicsősség magasságban az Istennek,
Békesség e földön az embereknek!” ☉

— **A vasutügyben** a vármegye vasutügyi bizottsága f. hó 22-én ülést tartott. Ezen ülés után csak annyit irhatunk, hogy a szentes-vásárhelyi vasutépítés ügye nagyon gyengén áll. Az építési költség ugyanis 792 ezer frtban lett megállapítva a miniszterium által; de még ezen költségben nincs benne a szentesi állomás használatának költsége. Az érdekeltségnek azonban, hogy ezen vasutra az építési engedélyt megkapja, biztosítani kell a 792 ezer frt fedezetet. Erre Csongrád megye megszavazott 352 ezer frtot, Mindszent 100 ezeret, Szentes 60 ezeret, H.-M.-Vásárhely 50 ezeret, Szegvár 30 ezer forintot, így az érdekeltség által fedezve van 592 ezer frt, ami oly összeg, melylyel az érdekeltség hozzájárulási aránya — mondhatni — teljesen ki van merítve s remélni se lehet, hogy az érdekeltség az itt specifikált hozzájárulási arányt tovább fokozhassa. Ezen körülmény folytán lett épen lapunk szerkesztője által Csongrád vármegye közgyűlésében erősen hangsúlyozva, hogy miután ezen vasut a helyi érdeken kívül nagy állami érdeket van hivatva kiszolgálni, amennyiben egy újabb jövedelmi csatornát nyit az állam tulajdonát képező vasutak bevételeinek fokozására, annál fogva az érdekeltség jogosan támaszkodhatik arra, hogy az államkincstár a maga, kilátásban levő haszna arányában hozzájáruljon ezen vasut építési költségéhez, s így 200 ezer frt az az összeg, amit Csongrád vármegye kér a kormánytól hozzájárulásul.

S ha jól emlékezünk, valamelyik megyei hivatalos lap az engedélyezési tárgyalás után befejezett tényként közölte a hirt, hogy megyénk főispánjának nagy befolyása következtében az államtól 180 ezer frt hozzájárulási összeg bizonny várható. Akkor örömmel vettük e hirt, sőt számítottunk is reá, hogy Zsilinszky főispán, mint engedményes, tekintettel az állam

kétségtelen nagy érdekeire, képes lesz a kormányt odahangolni, mely szerint az legalább azon arányban hozzá fog járulni a szentes-vásárhelyi vasuthoz, mint amily arányu hozzájárulásra minden főispáni vezérlet nélkül, annak idején a szentesiek megnyerték a közlekedési kormányt.

Várakozásunk e tekintetben annál jogosultabb volt; mert Zsilinszky főispánnak ezen vasutépítés volna a vármegye részéről a legelső nagyobb fontosságú közéleti törekvése, s így hittük, hogy ha van valami befolyása a kormányra, azt egész mértékben fogja latba vetni, hogy az ő sulyát Csongrád megye közvéleménye előtt igazolja. — Az eredmények azonban azt látszanak feltüntetni, hogy Zsilinszky főispánnak, ha arról van szó, hogy a kormánynak az itteni érdekek előmozdítására kell áldozni valamit, nagyon kevés befolyása van; mert — mint a f. hó 22-én tartott bizottsági ülésen előterjesztette, — Baross miniszter nagyon hidegen fogadta azt az eszmét, hogy az államkincstár a rendes postaszállítási költségek megtérítésén túl, hozzájáruljon ezen vasutépítéshez valamivel, ugy, hogy a miniszter csak annyit helyezett kilátásba, amennyivel hozzájárulni törvény szerint köteles. S ez — amint tudjuk, — a postajárás címén 25–30.000 frt lesz.

Igy állunk tehát az állami hozzájárulással és megyénk főispánjának nagy befolyásával.

A bizottság resignatióval hallgatta a főispán előterjesztését, s azután elhatározta, hogy felszólítja még az érdekelt községeket, hogy az általuk megszavazott összeget emeljék s így tegyék lehetővé a vasut kiépítését. S kilátásba helyezte, hogy ha az érdekeltség fokozta a hozzájárulást, akkor nem lesznek elsőbbségi részvények kibocsájtva. — Különös, hiszen minden érdekelt határozottan azon feltétellel szavazta meg hozzájárulási összegét, hogy elsőbbségi részvény nem bocsájtatható ki. — A dolog ilyen állásában tehát ott vagyunk, hogy az érdekeltség egészen magára van maradva ezen vasutépítésnél, s határtalan messze vagyunk a kormány azon jó akaratától is, amelyben annak idején Szentes részesült. Különben e tárgyra legközelebb még visszatérünk s el fogjuk mondani, hogy az adott viszonyok között mit kell tenni az érdekeltségnek?

— **A csongrád megyei gazdasági egyesület** felolvasási estélye. A gazdasági egyesületek céljai között tudvalevőleg egyik fontos tényező a gazdasági ismeretek terjesztése; ezt méltánylandó, a csongrád megyei gazdasági egyesület felolvasási estélyek tartását határozta el. Az első ilyen felolvasási estély szép számú hallgatóság — milyent még a legvérmesebb reménnyel is alig lehetett volna feltételezni — s terített asztalok mellett f. hó 21-én este tartott meg a kávéházi ebédlő helyiségében. A közönség ezen szokatlanul nagy mérvű érdeklődése zálogul szolgálhat a jövőben arra nézve, hogy ezen felolvasási estélyek a gazdasági egyesület többször hangoztatott törekvéseivel párosultan, egy, a mezőgazdaság terén felvirágzó szebb s jobb korszaknak vetik meg alapját. A mintegy 100 főből álló diszes hallgatóságot Zsilinszky Mihály főispán elnök üdvözölte, majd felkérte a jelenlevőket, hogy mindkét felolvasásra — tapasztalataik által meggyőződésé vált elveiket szabadon nyilvánítsák,

Mai számunkhoz egy iv melléklet van csatolva.

hogy ezzel a tárgyaknak nagyobb érdekességet kölcsönözvén, azt tisztábban kifejtteni és becsesebbé tenni igyekezzenek. — Ezután Gyárfás Dezső egyleti titkár olvasta fel nagy gond és fáradsággal írt értekezését a gazdasági egyesületekről, melyre még vissza fogunk térni. A második felolvasó Szeder János volt. A mezőgazdaság első számszámjáról, az ekéről tartott érdekes és élvezetes modorban szerkesztett értekezést. Az általános tetszéssel fogadott értekezés egész sorát kelté fel a hozzászólóknak, kik az értekezés feletti élénk vitatkozás által igen tanulságos és érdekes szórakozást nyújtottak a hallgatóságnak, úgy, hogy az élénk helyeslés-nyilvánítás csak percek mulva ért véget. A többek között hozzászólottak a kérdéshez: ifj. Vecseri János, Zsoldos Ferenc, Zsoldos Elek, Székely László és Gyárfás Dezső titkár. — A felolvasó estély kedélyes hangulatban ért véget, s így bizonyos várakozással tekinthetünk ezen felolvasó estélyek folytatására, hogy az már mint ismert dolog, a haladás felé törekvés nagy munkájában hathatósan fog közreműködni.

Helyi és megyei hírek.

— *Boldog karácsonyi ünneplést kívánunk szíves olvasóinknak!*

— *Lapunk legközelebbi száma vasárnap jelenik meg.*

— **Halálozás.** A következő gyászjelentés küldetett be hozzánk: „Özv. Czukor Adolfné szül. Gzukur Róza mint anya, melyen szomorodott szívvel tudatja ugy a saját, mint fia: Czukor Emil, ennek neje és gyermeke nevében is szeretett fia: Czukor Oszkárnak élte 29-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 23-án délelőtt 10 órakor fognak a zsidó egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tetetni. Áldás és béke lengjen porai felett!” — Czukor Oszkár temetése tegnap délelőtt nagy számu közönség részvétele mellett ment végbe. A gyászszertartást dr. Klein Jakab főrabbi végezte.

— **Meghívás.** A szentesi 48-as népkör 1891. évi január hó 4-én délután 2 órakor saját helyiségben rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya Pataki Imre elhunytával megüresedett alelnöki állás betöltése lesz. Ezen közgyűlésre a kör tagjait ezennel meghívja az elnökség.

— **Hivatalvesztésre ítélt jegyző.** Beszedics István kisteleki jegyzőt, kinek visszaélései ellen annak idején épen lapunk emelte fel szavát, az alispán hivatalvesztésre ítélte. Beszedics ellen Kéry János tett fegyelmi feljelentést, s bár — mint ezt annak idején ventiláltuk, — kezdetben el akartak tussolni a dolgot; de Kérynek a belügyminiszterhez intézett feljelentése folytán nem lehetett kikerülni a szigorú és igazságos vizsgálatot, melynek eredménye az lett, hogy Beszedics hivatalvesztésre ítéltetett. — Különben ezen fegyelmi esetnek vármegyénk kor-

mányzatát oly mélyen kompromittáló előzményei vannak, hogy lapunk legközelebbi számában e tárgyra még vissza fogunk térni.

— **Hymen.** Csernus László fiatal kovács iparos, f. hó 21-én jegyet váltott *Fekete János* kovácsmester kedves és szép leányával, *Mariskával*.

— **A népszámláláshoz.** A népszámlálást teljesítő ügynökök munkájának felülvizsgálatával megbízott hat közigazgatási tisztviselő között már megtörtént a 10—10 csoportos szétosztás. E szerint a beosztás a következő:

I. csoport. Felügyelő: dr. Filó Tihamér főjegyző. Beosztva: Török Imre, Kemény Dezső, Gyurica István, Papp Lajos, Sajó Sándor, Papp Antal, Tordai József, Tóth Elek, Kozák György, Sarró János.

II. csoport. Felügyelő: *Abaffy* Zsigmond. Beosztva: Hercka Zsigmond, Papp László, ifj. Várady Lajos, Kovács János, Varga Ferenc, Németh Elek, Gallasz József, Takács János, Bodor Imre, Érsek Zsigmond.

III. csoport. Felügyelő: *Győri* Ferenc számvevő. Beosztva: Fabián-Tóth István, Mészáros István, Dezső Sándor, Borbély Lajos, ifj. Csató Sándor, Szabó Lajos, Schleier István, Tóth Gyula, Bugyi Antal, Papp Imre.

IV. csoport. Felügyelő: *Nagy* Imre tanácsnok. Beosztva: Kovács Lajos, Salling Géza, Povázsai Gábor, Deutsch Miksa, Ramezdorfer József, Taub David, Szakál Mihály, Lakos János, Körtvélyesi Sándor, Pataki József.

V. csoport. Felügyelő: *Juhász* János birtoknyilvántartó. Beosztva: Sulc Lajos, Beszédes István, Tergenyei Ferenc, Győri Antal, Varga Bénéiamin, Falabu Sándor, Németh Lajos, Kabai András, Magyar Elek, Molnár János.

VI. csoport. Felügyelő: *Tóth* Kálmán tanácsnok. Beosztva: Krecsmari Imre, Tóth János, Varga Imre, Danics Kálmán, Paksi János, Székely János, Dóci Lajos, Szántó Gusztáv.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük még, hogy a szükséges nyomtatványok és névsor átvétele végett minden ügynök saját felügyelőjénél tartozik jelentkezni. A kiosztás karácsony második napján délután fog eszközöltetni.

Az összeíró ügynökök munkáját felette megkönnyítendő, ha mindazon gazdák, kik újévkor cselédek változtatnak, az 1890. dec. 31-ének éjjelét náluk töltött cselédjeik nevét, korát, születési helyét, vallását, anyanyelvét, foglalkozását, szolgalmi viszonyát és azt, hogy írni, olvasni tud-e, jegyzékbe vennek s az így elkészített jegyzéket adnak át az ügynöknek.

— **Szent színészet** cím alatt közöltük lapunk egyik korábbi számában, hogy az aberammergau passiójátékok mintájára 1891. évi január hó 4., 5. és 6-ik napján, dr. Eben Mihály mágocsi uradalmi plebános vallásos színelőadást fog a vármegyeház nagytermében rendezni. Abban a helyzetben vagyunk, hogy nemcsak ezen vallásos színelőadás programját közölhetjük; de az erre vonatkozó színelőadásokat dr. Eben Mihály plebános ur szíves-

géből helybeii t. előfizetőink részére lapunk mai számához mellékletül is csatolhattuk. Miután ezen, valóban érdekesnek ígérkező vallásos színelőadások bevételéből minden szentesi hitfelekezet részeseül jutalomban szegény árvák eltartására, azt a beköszöntő ének szavai szerint: „Arva gyermekek ügyében fáradságunk a szintéren, kérünk ez okon pártoló figyelmet.” — a legmelegebben ajánljuk a közönség szíves pártfogásába.

— **Ünnepi követ.** A szentesi ref. egyháztanács megkeresése folytán, a debreceni theologia *Miklovitz* József harmadéves theologust, Miklovitz Bálint hmvásárhelyi ref. lelkész kitérő képzettségű fiát küldte ki a karácsonyi ünnepekre ünnepi követül.

— **Egyleti élet.** A csongrádmegyei gazdasági egyesület f. hó 21-én délelőtt 10 órakor választmányi ülést tartott. Az ülésen, melyen Zsilinszky Mihály főispán elnökelt, jelen voltak: Sarkadi-Nagy Mihály alelnök, Halus József, Staibl Ferenc, Szeder János, Nagy Imre és Kristó-Nagy István választmányi tagok, s mint jegyző: Gyárfás Dezső titkár. Mindenekelőtt az elnöki jelentés olvastatott fel, melyben a többek között az egyesületnek 1891. évi működési programja is felsoroltatott s elhatározottat, miszerint a gazdasági egyesület ápril hóban díjazással egybekötött borjukláilitást, május hóban lóversenyt, szeptemberben eke- és gépversenyt, s esetleg termény és állatkiaállítás fog tartani. Ezután az ujonnan belépett — számszerint 39 — tagok vétettek fel, köztük, mint alapítók: Zsilinszky Mihály főispán, gróf Károlyi László, Szegvár községe, Derekegyházi uradalom, Szentes-vidéki takarékpénztár. — A mezőgazdasági tűz- és jégkár elleni biztosításokra nézve benyújtott ajánlatok közül a választmány, mint az egyesület tagjaira nézve legelőnyösebbet, az „Assicuratió Generali” trieszti biztosító-társaság ajánlatát fogadta el, a titkárt bizván meg a szerződés megkötésével. — Ezután több szomszéd vármegye gazdasági egyesületei s a földmivélsügyi miniszteriumtól érkezett ügyiratok olvastattak fel, melyeknek tanulmányozására s jelentéstétel céljából bizottságok küldettek ki. — A szegvári gazdakör megalakításának örvendetes tudomásul vétele után az egyesület részére járatandó lapok határozattak meg. Ezek: a „Gazdasági Lapok,” „Mezőgazdasági Szemle,” „Magyar Föld,” „Falusi Gazda,” „Kertészeti Lapok” és „Méhészeti Lapok.” Elhatározta végül a választmány, hogy az egyesület ez évi működéséről évkönyvet ad ki, Gyárfás Dezső titkárt bizván meg annak szerkesztésével. Miután még egyleti titkár indítványa a jövő május hóban Budapesten tartandó állatkiaállításra s csongrádmegyei gazdasági egyesületnek egy kollektiv kiállításra leendő részvétele elvileg elfogadtatott s az előmunkálatok teljesítésével egyleti titkár megbízott, az ülés véget ért.

— **Emlékeztető.** A szentesi 48-as népkör által f. hó 26-án, azaz karácsony második napján a Halász-Szabó-féle házban rendezendő táncvigalomra ujjal felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Kezdeté 6 órakor, belépti díj személyenkint 60 kr.

— **Vakatiók.** A karácsonyi ünnepek alkal-

A „SZENTESI LAP” TÁRCÁJA.

Az ügyvéd tárcája.

— Regény két kötetben, —

5

Irta *Hugó Alfréd*.

A „Szentesi Lap” számára fordította:

M. MAYER IDA.

— Ki hitte volna ezt előre?! — mormogá, miközben írotárcáját visszatette a vasszekrénybe. — S hogy lehet az, hogy ennyire hálátlan irántam? Hiszen jól tudja, hogy nagy vagyont és jövedelmező irodát hagyok számára, hát nem elégedhetik meg ezzel? Mi lenne, ha kezeimet levinném róla és kijelenteném, hogy semmi közöm többé hozzá? Nem engemet; de őt itélné el a közvélemény. Sokkal inkább ismernek engem, semhogy egy pillanatra is kételkednének abban, miszerint e lépésre csak a legmélyebb okok kényszeríthettek, mi ha napfényre jönne, Reinhard kénytelen lenne a várost örökre elhagyni.

Gumbinner ezután bezárta a szekrényt s miután az aktákat az íróasztalon rendbehozta, szobájába vonult vissza. A konyhán kellett átmennie, hol egy egyszerűen öltözött, jószágos arcú és becsületes kinézésű asszony épp a vacsora készítésével foglalatzkodott.

Brigitta volt.

Gumbinner egy pillanatra megállt a konyha közepén, s így szólt:

— Csak egy személyre terítsen, Brigitta asszony, — Reinhard ma nem vacsorál itthon.

— Ugy látszik, az öreg urral már mitsem törődnek, — mormogá az asszony, a nélkül, hogy dolgában zavarni engedte volna magát.

— Mit is törődnek Reinhard én velem? — mondá Gumbinner nyugodtan, — Reinhard fiatal, s így neki már egészen más követelményei vannak, mint nekem, az öreg Gumbinnernek. — Reinhard ma vidám társaságba megy, szívemből kívánom, hogy jól mulasson.

— S ön, ügyvéd ur?

— Nos, én elolvasom a lapokat és lefekszem.

— Istenem! — sohajtozott Brigitta asszony, — mily másképp volt még csak röviddel ezelőtt is! Reinhard ur hogy elsakkozott önrel, vagy valamely közérdekű ügyről beszélgetve, mily kellemesen teltek el az órák! Hiába, nincs többé háládatosság a világon, ügyvéd ur!

Gumbinner ezután egy pohár vörös bort töltetett magának, s miután azt lassan kiitta, így szólt Brigittához:

— Ne ítéljen mindjárt oly keményen. Én nem kívánok fiamtól semmi áldozatot; mert valóban áldozat lenne tőle, ha kedvemért saját kedvteléseit áldozná fel.

— Reinhard ur tudhatná, hogy ön álmatlanságban szenved, s fél éjjelen át sem tud álomba merülni a nélkül, hogy álompórt ne venne be.

— No no, édes Brigitta, ez csak nem lehet kényszerítő ok arra nézve, hogy Reinhard minden estéjét velem töltse, — mondá Gumbinner tréfásan.

— Sőt igen ügyvéd ur, különösen ha meg gondolná Reinhard ur, hogy mennyit köszönhet önnek? — folytató Brigitta, mialatt látható felindulással kötő szorosabbra ó-divatú fejkötőjének szalagját. — Reinhard ur egy idő óta semmi tekintettel sincs önre s ez engem bánt! Hát ez a hála?

— Csenedesedjék Brigitta asszony. Ha visszatérne Reinhard s hallaná beszélgetésünket, még azt hitné, hogy ellene akar ingerelni.

— Nem maradnék adósa s neki is szemébe mondanám az igazat. Nem az első szemrehányás lenne már ez tőle, ügyvéd ur, — folytató Brigitta mindinkább növekedő ingerültséggel. — Reinhard ur már régebb idő óta sanda szemmel néz reám, amiért egyet-mást meglátok és nem helyeslem minden tettét.

— Ez csak képzelődés, — szakítá félbe Gumbinner az elkeseredett Brigittát, azonban borus homloka mégis sejteni engedé, hogy egyetért Brigitta képzelődéseivel. — Ne folytassuk tehát e themát, Brigitta asszony, s ne aggassa önt addig semmi, amíg én vagyok ezen háznak az ura. Legyen nyugodt. S most kérem, hozza be vacsorámat, hogy ha egyedül kell is elköltenem azt, legalább hadd essék jól.

— Engedelmeskedem, ügyvéd ur, dacára, hogy rájga valami a szívemet, — mormogá az öreg asszony, s sietett az ügyvéd parancsát teljesíteni.

Gumbinner pedig lehorgasztott fővel lépett szobájába, hol egész a vacsora feltalálásáig gondolatokba merülve sétált fel s alá.

(Folytatása következik.)

mából, a főgimnáziumi tanulók és polgári leányiskolások vakációja tegnap vette kezdetét, s ugyancsak tegnap délelőtt osztattak ki az első évharmadbéli értesítők is. Az arany szabadság január 5-ig tart.

— **Hadkötelesek összeírása.** A hadkötelesek összeírása befejeztetett. E szerint a jövő évi ujonccsírásra összesen 788 hadköteles fog városunkból felhivatni, és pedig: az I. korosztályból (1870.) 352, a II. korosztályból (1869.), a 243, a III. korosztályból (1868.) 193.

— **Felületetés.** Lapunk egyik közelebbi számában megemlékeztünk Balán János „borfiú” kisebbszerű tolvajlásáról. Ezen hírünk terjedve, hovatovább nagyobb hullámokat vert, míg végre egy műkedvelő detektivünk kisütötte, hogy Balán János M. O. főpincértől is nagyobb mennyiségű pénzt lopott el, melyből 800 frtot helyezett volna el a helybeli postatakarékpénztárban, s ezen felfedezéséről M. O.-t, ki a budapesti klinikán gyógykezelési magát, táviratilag értesítette is. M. O. félbeszakítva a kurát, nyomban leutazott Szentésre, azonban itt arról kellett meggyőződnie, hogy az egész dolog csak mistifikáció, a melynek ő alaposan felült. Nem igaz ugyanis, hogy Balán pénzt helyezett volna el a postatakarékban.

— **A hó alatt összeroskadt háztető.** Szegvárról írja levelezőnk, hogy ott f. hó 20-án éjjel Widovich Antal főtcai hazának teteje a ránehezült hótómegeg sulya alatt összeroskadt. A katasztrófa 12 és 1 óra között történt. A ház végső szobájában lakó asszony rémülten ijedt fel almából a morajra s „segítse!” kiáltással rohant az ablakhoz. Az asszony segélykiáltását Farkas György és Muzsik Ignác szomszédok hallották meg először, kik megjelenven a katasztrófa színhelyén, az asszonyt a veszélyes helyről a ház egyik biztosabb szobájában helyezték el. Az összeroskadt tetejű ház falait pedig rudas fával támasztották meg, nehogy kidüljenek.

— **Tojásvizsgálatok.** Az eladásra kerülő tojások vizsgálatát — szegedi mintára — a mi piacunkon is kerlelhetlen szigorral teljesíti a rendőrség. Ezeknek a vizsgálatoknak már van is némi eredménye, amennyiben f. hó 20-án egyik helybeli gazda 14 éves fia által arult 40 darab tojást, miután azok egészséges volta iránt alapos aggályok merültek fel, tenyleg lefoglalt. — A nyomban megejtett vizsgálat a tojások egy részét valóban romlottaknak találván, az illető ellen a további eljárás folyamatba tetetett. — Miután a rendőrség a tojások vizsgálatát ezután még nagyobb szigorral szándékozik teljesíteni, figyelmébe ajánljuk a közönségnek, hogy az esetleges kellemetlenségek kikerülése végett csak jó és egészséges tojásokat vigyenek a piacra eladás végett.

— **Öngyilkosság.** Sarkadi-Nagy János polgártársunk 18 éves hasonnevű fia, f. hó 22-én délelőtt 9 órakor apjának kistökei tanyáján a szobában levő mestergerendán magát felakasztotta. Hátrahagyott kéziratában jelzé, hogy 9 órakor lesz öngyilkossá, s e mellett olyan visszaadhatlan megjegyzést is tesz, amelyből kiviláglik, hogy idült betegség kergette a halálba.

— **Ebtartási kihágás.** Janó János eperjesi 9^b számú tanyái lakos arról nevezetes, hogy hamis kutyái vannak. Ezek a hamis kutyák f. hó 13-án Kis-Szabó Sándor és Úst Ferenc magócsi őrsbeli csendőrök lovait megrohanva, összeharapdálták. A súlyos sebek gyógykezelésével felmerült költségek és a hamis ebek szabadon tartásával elkövetett kihágás megtorlása céljából Tyll László csendőrfőhadnagy az eljárást a helybeli rkapitányságnál folyamatba tetette s az ebből kifolyólag mai napon megejtett tárgyaláson Janó beismerte a kihágást s a felmerült költségek viselését magára vállalta. A kihágás miatti birságolást a rkapitány fogja eszközölni. E keserű lecke után aligha lesz kedve Janónak hamis kutyákat tartani.

— **Körözések.** Udvarhelymegye alispáni hivatalának megkeresésére a rendőrség most egy Makoványi Mariska (Valéria) nevű, Bögör községi lakosnőt nyomoz. Körözött középtermetű, kék szemű, hosszukás arcú szőke nő, s azzal van vádolva, hogy két (egy másfél éves és egy két hetes) törvénytelen gyermekének hátrahagyásával tűnt el hazulról. — A másik körözött egy szentesi illetőségű, csalárd bukással vádolt kereskedő. Kanc Lajosnak hívják s a kecskeméti kir. törvényszék körözötti szökés miatt.

— **Birságolás.** Eichenbaum Ignác szegedi illetőségű házalat s jelenleg állás nélküli izr. tanítót, a városi tanács mint első fokú iparhatóság, tiltott árukkal való házalás, illetve a házaló kereskedésből kizárt árukkal való házalás miatt — 10 frt pénzbírság megfizetésére ítélte, s ennek Eichenbaum Ignácra leendő behajtása iránt a szegedi rendőrkapitányságot egyidejűleg megkereste. Eichenbaum tudvalevőleg „három király tea” elnevezés alatt értéktelen fűvekkal házalt engedély nélkül.

— **Tánciskola.** Schnur György előnyösen ismert táncitanító, mint már annyi sok even át, februárban ismét ellátogat hozzánk s a Halász-Szabó

féle házban tánciskolát nyit. E körülményre már most felhívjuk a szülők figyelmét. — Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Schnur f. hó 20-án ünnepelte Szegeden 25 éves táncitanítói jubileumát, mely alkalomból a szegedi ifjuság a veterán táncitanítót babérkoszorúval lepte meg.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselő testülete f. hó 27-én közgyűlést tart.

— **Csongrád megyei Hitelszövetkezeti** részvények megvételre kerestetnek. — Bővebb felvilágosítással szolgál e lap szerkesztősége.

— Mint a „Torontál” című lapban olvassuk, dr. Sziklai Károly, városunk jeles szülöttje s Torontál megyének th. főorvosa, Berlinből visszatérve, székhelyén (Kis-Zomborban) a magával hozott eredeti Koch-féle oltóanyaggal a tüdővész elleni oltásokat már megkezdte.

— **A szentes-vidéki takarékpénztárnak** lapunk mai számában olvasható hirdetését különös figyelmébe ajánljuk olvasóinknak. Igaza van a nevezett intézetnek; mert a legalkalmasabb karácsonyi ajándék egy olyan sorsjegy, amelylyel pénzt, és pedig igen sok pénzt lehet nyerni.

Tekintetes szerkesztő ur!

A tekintetesség szerkesztésében megjelenő „Szentesi Lap” 150-ik számában egy közlemény jelent meg, amely szerint Egresi Péter állami állatorvos ellenem döghusnak kimérésére adott engedély miatt feljelentést tett.

Hogy Egresi Péter ur a feljelentést ellenem megtette, azt készséggel elhiszem, de addig is, míg a pártatlan bíró nekem teljesen elégtételt adand, állásom és a közönség iránti kötelességemnek vélek eleget tenni, amidőn a hamis vádaskodáson alapuló feljelentést egész tartalma és terjedelmében visszautasítom. A közönség tájékoztatásul azonban tek. szerkesztő ur becses engedelmevel, az ügyre vonatkozólag a következőket adom elő:

Beéh Márton tulajdonát képezett tehenet megvizsgáltam, egészségesnek találtam; de mivel a tehen torkán megakadt répát kivenni nem lehetett, megengedtem annak azonnali levágását, s a levágás után ismételt megvizsgált és egészségesnek talált husnak Kertész János IV. tizedbeli házából leendő kimérésének engedélyezését főkapitány urnál véleményeztem, ki ennek alapján a Kertész János házából leendő kiméréshez az engedélyt törvény szerint megadta. — Azt tehát tudnia kellene alattomos feljelentőnek, hogy én, mint állatorvos, engedélyt nem is adhattam, csupán az elmerendő hus élvezhetőségére adhatok véleményt.

Valótlan tehát a közlemény bekezdése, valamint minden betűje. — Azt hiszem, a vizsgálat alkalmával lesz alkalmam a kenyéririgy vádaskodóról a leplet lerántani és Egresi Péter ur is óvatosabb lesz a jövőben, nehogy az ilyen s ehhez hasonló feljelentésekkel önmagát is compromittálja.

Maradtam a tek. szerkesztő urnak tisztelője
Szentesen, 1890. dec. 21-én.

Horváth István,
városi állatorvos.

Hirek a szomszédból.

— **H.-M.-Vásárhelynek** egyik legismertebb, leggazdagabb és legáldozatkészebb polgárát kísérik a mai napon örök nyugalma helyére. Ez az általános közbecsülés és közszeretben állott polgár Nagy-András János, ki számos nagy és jótékony célu alapítványain tul, különösen egy, saját költségén furatolt ártezi kuttal tette nevét örökre feledhetlenné. Az általa furatott és nevét viselő kut 40,000 frtba került s az első ártezi kut az alföldön. Érdekesnek tartjuk még megemlíteni, miszerint Nagy-András Jánosné szül. Mucsi Mária asszony mult év december 22-én hunyt el s most, egy év mulva, ugyancsak december 22-én követte őt férje a halálba, munkás életének 79-ik évében. Nyugodjék békében!

— **Szomorú eset.** Bánfalván nagy izgatottságot keltett a következő eset: Süle József p.-sz.-tornyai tanyai ember felesége élet-halál között lebegett e hó 16-án nehéz szülés miatt. Az orosházi községi szülésznő, látván a veszélyt, kijelentette, hogy orvosra leendő szüksége. Dr. Chrenka Dániel bánfalvi jeles orvos elhivatván a beteghez, rögtön műtétet fogott (elvévén a gyermeket darabokban az anyától), hogy megmentse a nő életét, de egyzersmind megjegyzé a család előtt, hogy a nő felgyógyulása iránt teljes biztosságot nyújtania nem lehet. Hallván Süle József e lesújtó gyszírt, kétségbeesésében dr. Chrenka Dánielre rohan egy késsel, melylyel meggyilkolni akarta a vele küzdelemre kelt orvost s szülésznőt. Az oda siető szomszédok nagynehezen szabadították meg a dühöngő ember kezéből a hivatásának majdnem áldozatul eső orvost. Dr. Chrenka Dániel kezén megsebesített. Süléné még azon éj folyamán kilehelte lelkét.

Irodalom.

— **A lapszerkesztők karácsonyfája.** Az „Ország-Világ” szerkesztője, Benedek Elek kedves karácsonyi ajándékkal lepte meg olvasóit. Mint minden karácsonyra, ez idén is, egy rendkívül nagy

és diszes számot adott ki, az idei azonban a lapszerkesztőknek van szentelve. Mondhatnók: a lapszerkesztők karácsonyfája ez a szám, tele aggatva a szerkesztők ajándékával. Minden várakozást fölülmul e szám s valóban nem találunk kellő szavakat az Ország-Világ szerkesztője pompás ötletének dicséretére. Mert a mellett, hogy e szám tele van érdekesebb, csupa szerkesztők tollából eredő olvasmányokkal, kultur-históriai szempontból is föltötte becses. A diszes borítéku, 44 oldalra terjedő ünnepi szám körülbelül száz lapszerkesztő arcképét, ugyanannyi lap első oldalának vagy címjének kicsinyített, de szabad szemmel is pompásan olvasható másolatát tartalmazza, ezenkívül vagy ötven szerkesztőtől verses és prózai dolgozatokat, az illetők névalírásának hasonmásával. Látni kell azt, bajos azt leírni, hogy mily rendkívül kedves e szám, a szöveg közt elszórt napi, heti, képes és nem képes lapok kicsinyített másolataival, melyek magukban is egy nagy tömeg olvasmányt nyújtanak. Ez azonban, hogy úgy mondjuk, a lapnak egyik része. Nem is beszélünk még a nagyszabású képekről, melyek a lap külső díszét emelik. Különösen meglepő szép a színes műmelléklet, Martens „Álomképek” című bajos festménye után, az „Ország-Világ” kétszerezes nagyságában. A legelőkelőbb szalonnak is díszére valik ez. Az első oldalon a hírlapírók nyugdíjintézetének nagyszerű palotája ékeskedik, hirdető, hogy ma már az ujságírói mesterség nem „eltévesztett pálya.” Hogy különben némi tájékozást nyujtsunk olvasóinknak e szám tartalmáról, közöljük ama lapszerkesztők névsorát, a kiknek arcképét s egy részének a dolgozatát e számban megtalálni lehet. Ime: Ifj. Ábrányi Kornél, Csávolszky Lajos, Csukási József, Kenedi Géza, Jókai Mór, Gajári Ödön, Vadnai Károly, Falk Miksa, Veigelsberg Leó, Bródy Lajos, Bolgár Ferencz, Szemnezec Emil, Gracza György, Lipcsey Ádám, Kulinyi Zsigmond, Lendvai Miklós, M. Horváth Károly, Racz Mihály, Petelei István, Korbuly József, Lukacs Gyula, Szabó Endre, Ágai Adolf, Bartók Lajos, Murai Károly, Kiss József, Márkus József, Hevesi József, Fekete József, Komlóssy Ferencz, Radó Antal, Szávay Gyula, Szabó Ignác, Viski K. Balint, Roboz István, Bertalanffy József, Kósa Barna, Kristóffy József, Horváth Ádám, Hacksch Lajos, Horváth Danó, Vértessy Arnold, Zsilinszky Endre dr., Kölesvölgyi József dr., Dobay János, Molnár Gyula, Málk József, Szépfaludi Ö. Ferencz, Szász Gerő, Heltai Ferencz dr., Wolff Vilmos dr., Batorfi Lajos, Miskolczy Pál, Dókus Gyula, Kótai Lajos, Gaar Vilmos dr., Fodor Lajos, Sima Ferencz, Lauka Gusztáv, Boda Vilmos, Janka Sándor, Fenyvessy Ferencz dr., Csitári G. Emil, Haráček Imre dr., Várkonyi Dezső, Kovács Samu, Szódi Miksa, Kerekes Samu, Baudisz Jenő, Erdélyi Gyula, Kun Róbert, Tóth József, Körösy László dr., Veres Samu, dr., Zelei Imre, Kompolthy Tivadar, Erdősi Daniel, Udvardy Ignác, Holló Lajos, Nagy László, Lévy Imre, Csányi János dr., Porzolt Kálmán, Horn Ödön stb. stb. — Még csak annyit jegyzünk meg, hogy a pártatlan érdekességű szám ára 50 kr, de előfizetők, még a jövő év folyamán belépők is, ingyen kapják.

Bálint István

IV. t. 734. számú háza eladó; értekezhetni a tulajdonossal ugyanott.

Legszebb és legcélszerűbb karácsonyi ajándék egy főnyeremény!

amit azonban sorsjegy nélkül elérni nem lehet.

Ilyen sorsjegyek, nevezetesen: magyar, osztrák, olasz vörös-kereszt, bazilika, jó-szív, valamint egyéb sorsjegyek kaphatók készpénz vagy részletfizetés mellett a Szentes-vidéki takarékpénztárnál.

Előleges jelentés.

Alulírott tisztelettel hozom Szentes város mélyen tisztelt közönségének b. tudomására, miszerint 1891. évi február hóban ismét meg fogok körükben jelenni s ott

TÁNCISKOLÁT

nyitok. Midőn e körülményt a mélyen tisztelt közönséggel tudatni szerencsém van, mély tisztelettel esedezem, tartsák fenn számomra eddig tanusított bizalmukat s annak idején szíves pártfogásukban részesíteni kegyeskedjenek. Szegeden, 1890. dec. 18.

Kiváló tisztelettel:

Schnur György,
táncitanító.

A mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozzuk, hogy Szentesen,

SZÉNÁSSY FERENCZ

vas- és fűszer-kereskedő urnál levő

thea, rum

3V3

és
cognac

eladási raktárunkat teljesen friss és a legfinomabb árukkal láttuk el.

Különösen felhívjuk a n. é. közönség figyelmét finom zamatu theáinkra, továbbá a legfinomabb Jamaica és brazíliai rum, magyar és valódi francia cognac eredeti budapesti áron árusítatnak el.

Teljes tisztelettel

DIETRICH ÉS GOTTSCHLIG,

cs. és kir. udvari szállítók, thea- és rum-nagykereskedők Budapesten.

ÜZLETI ÉRTESÍTÉS.

Alulírott van szerencsém a n. é. fogyasztó közönség b. tudomására hozni, miszerint a **Bethlehem-utcában** levő házamban eddig is jó hírnévnek örvendő

SÜTŐ-ÜZLETEMET

ujjonnan berendeztem, s a budapesti hengermalom, valamint a szentesi hengermalom-részvénytársaság műmalmával hosszabb időre kötött üzleti összeköttetésem folytán oly kedvező helyzetbe jutottam, hogy az eddiginél **sokkal finomabb és jóval nagyobb süteményeket** leszek képes a **rendes folyó áron** előállítani. — Ugyszintén naponként kapható nálam és az összes kereskedések és korcsmákban frissen sült **barna és fehér házi kenyér** 8 és 10 krral számítva kilóját.

Nemkülönben tudomására hozom a t. közönségnek, hogy a III. t. 9. szám alatti **fióküzletemben** ugyanolyan kiszolgálást teljesítek, s mindkét üzletemben egész napon át mindenféle sütetést elvállalok.

3V3

Reichenbach Jakab, sütő-mester.

KARÁCSONYI ÉS UJÉVI AJÁNDÉK!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni közel **20 év óta** fennálló

óra és varrógép

Órasüzletemben mindenféle **schwarzwaldi, inga, iroda, ébresztő órák** és más faliórák különböző alakban, valamint **cylinder** és **anker-remontoir** s kulcsos **zsebórák** arany, ezüst és nickel-tokban nagy választékban és jutányos áron kaphatók.

Szabad legyen e helyen több, mint 30 evi, e szakban való tapasztalatomra hivatkoznom, mely elég biztosíték lehet a t. közönségnek, hogy nálam vásárolt bármely óráért legbiztosabban felelhetek; mert minden új óra reparálása és javítása általam történik.

FELSENBURG

NB. Egyidejűleg bátorkodom jól felszerelt látszerészeti **csipetők**re (zwickerek) figyelmeztetni, melyek egyik első-

üzletemre.

Varrógépraktáramban mindenféle, a kor kivánalmainak megfelelő és legjobb minőségű **Howe, Singer, Kayser, Wilson, Phoenix, Anger** stb.

és **kézi gépeket** dus választékban, előnyös részletfizetési feltételek mellett szolgáltatók ki. A külföld legjobb hírnevű gyáraival lévén összeköttetésben, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy 16 év óta a n. é. közönség bizalmát, jó és finom áruk kiszolgáltatása által, megnyertem.

Midőn ez irányban is tanusított szives pártfogásáért legmélyebb köszönetem nyilvánítom, kérem azt részemre tovább is fenntartani, és legfőbb igyekezetem lesz azt továbbra is kiérdemelni.

BENEDEK.

cikkeimre, különösen finom minőségű **szemüvegek** és **orr-rangu gyárból** kerülnek ki; **thermometer, barometer** stb.

KARÁCSONYI ÉS UJÉVI AJÁNDÉK!

A legmulattatóbb magyar képes hetilap.

MAGYAR FIGARO
Szerkesztő SATANELLO

Kiadóhivatal BUDAPEST VI.—TEREZ-KÖRÜT 38. szám.

MAGYAR FIGARO palotájában.

Mutatványszám kívánatra ingyen.

Előfizetési ára negyedévenként 2 frt.

ÜZLETI ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség becses tudomására, hogy egy **dus tartalmu alkalmi bevásárlásom** folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy ez idényre kellő, **legujabb női és férfi gyapju, félgyapju szöveteket, parchet, kalmuk téli kendőket**, valamint a legdusabb választékban **karton, szatinokat** s másnemű **mosókelméket**, a legfinomabb **rumburgi kanavász és vásznak**at gyári áron szolgáltathatok ki.

Egyidejűleg ajánlom

FÜSZERÁRU-RAKTÁRAM,

melyet a legfinomabb árukkal láttam el, úgy, hogy a n. é. közönség szükségleteit kifogástalanul fedezhetem.

Végül ajánlom

DISZTEMETKEZÉSI VÁLLALATOMAT,

melyben **2 forintos temetkezésektől** kezdve, a legnagyobb disztemetkezések rendezését t. vevőim minden kényelmének megfelelőleg, elvállalok a **legolcsóbb árszámítás mellett**.

Mire a n. é. közönség becses figyelmét felhívni és az eddig kiérdemelt becses pártfogásukat továbbra is kérni bátor vagyok.

5VP10

Mély tisztelettel:

NYIRI GERZON.

Feleségemnek.

(Karácsonyi emlékül 1890. dec. 24.)

Feleségem, angyalom,
Édes áldott lélek!
Mennyi bú ér énnem!
Nincs egy álma siratlatlan
Szivednek, szegénynek.

Ne csodáld, hogy gond gyötör,
Hisz' nagyon szeretlek!
S fáj a lelkem, mikor látom
Könnyek útját szép orcádon
S tört fényét szemednek.

Mit nem adnék én azért,
Ha te nem szenvednél!
Száz halált is hálnék érted, —
S áhitattal hajtok térdet
Súlyos keresztédnél.

Oly magasztos, oly nemes
Vagy te bánatodban!
Magyar költő felesége!
Tán soh'sem vár jóllét, béke —
És te türsz nyugodtan!

Nem vétettél senkinek,
Csak szeretni tudsz te, —
Még sincs soha biztosságod:
Hol virágot hint jóságod,
Nem tövisbe jutsz-e?

A kik gyáván sértenek,
Gonosz teremtések, —
Kis tanyádat is feldulnák:
Ha egy percig áldás hull rád,
Irgykedve néznek.

S te szelid, te hű, te szent!
Te csodás, főséges!
Megbocsátod, elfelejted . . .
Boszút kérni tiszta lelked
Nem fordul az éghez.

Oh borulj rám, drága nő!
S csókolj meg, szerelmem!
Szived, ajkad ihlessen meg! . . .
Küzdök érted s védelmezlek
Egész világ ellen!

Rudnyánszky Gyula.

Kirándulás az alsó-tiszai viz-
művekhez.

Faragó Lipót vízügyi kerületi felügyelő szivességből voltam oly szerencsés, hogy részt vehettem egy igen tanulságos kiránduláson, melynek programját, hogy a felügyelő ur ily tanulságosan és változatosan állította össze, hazafias büszkeséggel emlegethetjük. — Tapasztalhattuk, hogy újabb időben a magyar kultúra mily nagy lépésekkel halad előre; tapasztalhattuk, hogy műszaki téren mily haladást tettünk s ha tanulni akarunk, már hazánkban is sokat tanulhatunk. Láttuk itt a vízleeresztő, lecsapoló és szivattyúzó rendszerek különféleségét, tapasztalhattunk és okulhattunk. Sajnos, hogy kirándulásunk programját a bekövetkezett őszi nagy esőzések miatt csak félben követhettük és Versecnél kezdve, csak az eleméri szivattyúzó gőzmalomig juthattunk.

Mivel e lap tiszai ügyekkel szívesen foglalkozik, olvasói természetesen minden ehez tartozó mozzanatot iránt érdeklődnek: nem tartottam érdektelennek, ha e lap hasábján a szerzett tapasztalatokat röviden elmondom.

Első sorban megtekintettük a verseci poldert* és az avval szomszédos különböző szivattyúzó szerkezettel bíró poldereket.

A verseci polder tervezését hibásnak, annak kivételét elhamarkodottnak tartom.

Hiba, hogy a víz tározására ugyanannyi jobb és magasabban fekvő terület van feláldozva, mint a

* A verseci polder egy újabb kiépült, állandó szivattyúzásra berendezett mocsár-kiszáritási művelet; területe több ezer hold s a Schulhof-csatorna mellett fekszik, hova vizét szivattyúzza, — az alibunári nagy mocsárnak egy részét képezi.

kiszáritandó alacsonyabban fekvő terület. Így, amint láttuk, a magasabban fekvő, azelőtt talán szántóföld, most savanyu kaszáló ad; a polder maga pedig — mint azt a tulnyomóan sok tengeri-vetés gyaníttatja, — csak a szárazabb hónapokban használható. Hogy újabb ezen földek használatára javult, nem egészen a kiszáritási művelet használhatósága mellett bizonyít; mert a földeknek úgy értéke, mint használatára ország-szerte rohamosan emelkedett az utóbbi években.

Szerkezeti hibának tartom, hogy a Schulhof-csatorna mellett közvetlen húzódik el egy másodrendű levezető csatorna, mely nyilván a Schulhof-csatorna vizének folytonos átszűrődésére ad alkalmat.

Korainak vélem a polder kiépítését; mert nem lett arról gondoskodva, hogy a kiszivattyúzott víz le is folyhasson. Ezen állítást megerősíti azon tény, hogy a polderben meg kell szüntetni a kiszivattyúzást akkor, ha a Schulhof-csatornában egy bizonyos magasságot elért a víz.

Ezen legnagyobb vizállás akkor következik be, mikor a hó oladásnak indul, vagy nagy csapadék-nak az ideje van, a mikor a polder maga is víz-bajokkal küzd. Mivel pedig akkor sem a polderből kiszivattyúzni, sem a távozott vizet leereszteni nem lehet, azon kérdés merül fel: megfelel-e ezen munkálat a célnak, illetőleg kifizeti-e magát?

Igaz, hogy Versec városa segíteni igyekezvén, magát mintegy separálta avval, hogy a Schulhof-csatorna töltését a szomszédos polderek töltéséhez aránylag megmagasítva építte ki s vizét a megengedett vizállás felett is szivattyúzni kimódolja; de ez épen a mellett bizonyít, hogy ezen hibás és korai tervezés nem mondható sikerültnek.

Eltekintve azon számos jogi bonyodalomtól, melyek egy elhibázott tervezésnek a következményei; ha látjuk, hogy meggondolatlanul még inkább szaporodik a Schulhof-csatorna víze a kisebb élővizek beleszabályozásával, míg annak levezető képessége nem fokoztatik; ha meggondoljuk, mennyi terület vár még mentesítésre: az egész ottani polderrendszernek nem sok szerencsét lehet jósolni.

A vízszabályozásoknál általánosan divó magyar jellegű hibával találkozunk itten is: — a rendszeretlenséggel, mely a szerencsére játszik. Ámde a vízszabályozás nem ferblí!

Sokk szerencsésebbnek mondható az ócskai gróf Harnoncourt-féle, most munkában levő kiszáritási művelet.** Vastag homokrétegénél fogva könnyen száritható ki; de megeshetik, hogy épen oly gyorsan közvetíti a netaláni földárját. Valószínű, hogy ezen művelet kitűnően fog sikerülni, mely esetben az ott alkalmazott szivattyú tulságosan elegendőnek fog bizonyulni. Valószínű, hogy a televényes homokréteg — ha nem vezet földárját — nagy vízáteresztő és párologtató képességénél fogva, a kulturában bámulatos eredménnyel lesz hasznosítható; de épen ezért, mert ez mind valószínű, nagy hibának tartom, hogy ezen kiszáritási művelet úgy tervezetett, hogy az alatalaj földtani mivoltáról egészen tájékozatlan hagyott. Még azt sem tudjuk, mily vastag a homokréteg, — annál kevésbé, hogy ez miként függ össze a magas partok székpáncélja alatt elterülő homokkal! Legkevésbé tudjuk azt, hogy a tó homokja mily rétegen hever? Ujabbkori hordalék-e, vagy összefüggő a magasabb part homokjával? — Ezek pedig, azt hiszem, egy ily művelet tervezésénél, a kiemelendő vagy tározandó vízmennyiség kiszámításával, oly fontos tényezők, melyeket számításán kívül hagyni nem volna szabad. Azért, ha ezen művelet sikerülni fog — a mint hiszem, hogy nagyszerűen fog sikerülni — nem a tervező mérnök szakavatottságát fogja bizonyítani, hanem azt, hogy műszaki tudományunk még mindig csak szerencsével tud tökéleteset alkotni.

Az ócskai poldernél különben ügyes megoldást nyert a víz tározásának kérdése akkor, midőn az esetleges meggyülemelés a legmélyebb területre lett helyezve, ebbe vezetvén a külvízcsatorna, mely egyúttal haltenyészésre is használtatik. Szerencsés helyzet, hogy a víztartóba áteresztő csövön magától folyhat ki, esetleg be a víz. Ha azonban — ami nem valószínű; de lehetséges, — a földalakulás olyan, hogy földárjával kell megküzdeni, a nem erre a feltevésre alapított művelet dugába dől; mert arról nincs gon-

** Az ócskai 4—5000 holdas rengeteg nádas, mely a Béga mellett fekszik, ketté lett egy töltéssel választva s a magasabban fekvő rész csatornába, vizét így átadja a lentebb fekvő résznek, hol haltenyészés szándékoltatik. Ezen víztartó leeresztető a Béga. A szivattyú egyszersmind gőzmalommal van kombinálva, melynek jövedelmezését maga a nagy, azelőtt Lázár-fele uradalom is biztosítja. Az egész poldert egy kör-csatorna övezi, mely a székes-partokról lefolyó vizet szintén a tartályba vezeti.

doskodva, hogy a víztartóban tulságosan meggyülemelő víz átszivattyúztassék a Béga-ba.

Megtekintve az akkor épülő áteresztő csövet, utközben tényleg tapasztalhattuk a töltésen menve, az általam szüntelenül hangoztatott padkák célszerűtlenségét. Megelőzőleg hó és eső lévén, a padkák vízszintes koronáján helyenkint tóval állott a víz, világosan demonstrálván azt, hogy a padkák ily alakban nem a töltések átáztatását megszüntetni, hanem azok alapos átáztatását elősegíteni vannak hivatva.

Az ócskai csőáteresztő építésénél a beton-alapozás tűnt fel előttem, mint érthetetlen. A betonnak alkalmazását azon célból, hogy az a töltés szilárdságát fokozza, vagy hogy az átszivárgást, esetleg a csurgást megakadályozza, szükségtelennek tartom. Mert egészen mindegy, hogy a töltés esetleg a cső, vagy a beton mellett szivárogo. A tokos csövek alkalmazása által (mint amilyen csövek itt is alkalmaztattak) elérjük azt, hogy az alap kisebb süllyedése nem okozhat kárt a csövekben, illetőleg azok engedékenysége miatt törés nem jön létre. A beton-alapozást azonban mégis csak egy és azon célból lehet alkalmazni, hogy a csövek a rájuk nyomuló töltés sulya alatt meg ne törjenek, ámde ennek — a beton alap tervezésénél fogva — nem felel meg. Műszakilag legalább nincs megokolva az, hogy a beton ott, hol a töltés nagy sulya nyomja, épen olyan vastag, mint ott, hol a töltésnek csak lába nehezedik reá. Vagy szükségtelen a két végen ilyen vastagságú beton, vagy gyenge a közepén. Minden esetben helytelenül van tervezve. Nézetem szerint tokos csöveknél beton alap szükségtelen; de ha már alkalmazzuk, oly arányban tegyük, hogy az megfeleljen a reá nehezülő teher arányának.

Ugyanitt volt alkalmam láthatni a ketté vágott Béga-töltés profilját, melyben az első eredeti töltés körvonala világosan látszottak, s melynél a mai töltés koronája két méterrel magasabb.

Ezen két méter töltésemelés elbeszéli a Béga-nak egész történetét. Tudva pedig multját, jelenét, elénk tárja jövőjét. Meggyőző arról, hogy a Béga-nál, mely csupán hajózási célokra lett építve, hibák lettek elkövetve, s ezen hibák nemhogy szünnének; de mindinkább összetorlódnak — következményeikben.

Nem volt alkalmam a Béga-t megismerni s vele foglalkozni; de azt, hogy a bajokon vizraktározással lehetne segíteni, — mint azt némely szakértő emlegeti, — előzőleg sem tartom valószínűnek. Raktározást, mint végezt, elfogadhatónak vélek; de mint észlelt arra, hogy vele akár szabályozzunk, akár valamely más okból származó hibát kijavítsunk, vagy egyensúlyozzunk, abszurdumnak tartok s azon meggyőződésben vagyok, hogy mindaddig, míg vízszabályozásainknál a raktározás eszméje fog kísértetni, nem fogunk szabadulhatni sem a bajoktól, sem az ezeket szülő kisszerűség és rendszeretlenség nyugétól.

Az eleméri öblözet töltésén utazva, láttunk egy-két tiszai sarkantyút, melyeket a Tisza sodra semmibe sem vesz, hanem — dacára a rosszul tervezett sarkantyúnak, — már közvetlen a töltés lábához furakodott, a legközelebbi árvízkor bedőléssel fenyegetve a töltést. S ugy látszik, mintha ebbe ugy az állam, mint a társulat bele is nyugodnék. A sarkantyúzás ily módoni tervezésére csak azt lehet mondani, hogy „aki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul.“ Sarkantyúk építése költséges, és ha már alkalmazzuk, jól megfontoljuk, hová építsük? A jó orvos nem a baj tüneteit gyógyítja, hanem a baj eredetét igyekszik megszüntetni. De ahhoz, hogy valaki jó dyagnosist tessen, a tudomány mellett tapasztalás is szükséges. A Tiszának sok más folyótól eltérő természetét fontolóra véve, a chablonszerű sarkantyúk helyett más alpművelettel kell szabálytalanságai ellen küzdeni, melyeket a helyi viszonyok maguk mutatnak meg.

Az eleméri öblözet sokat szenved a belvizektől, ennek megszüntetése céljából az egyes érdekeltek, egy a társulat is több áteresztő s vízemelő művet építettek. Az egyesek, mivel a vízszivattyúzásra leginkább csak árvízkor van szükség, cséplőgépeik locomobiljait használják fel, míg a társulat állandóan mozgásban tartja gépjét, mely, midőn nem szivattyúz, malom hajtásával keresi be a szivattyúzás költségeit.

A számos szivattyutelep nagy részben nemcsak magyar készítmény; de magyar találmányu szerkezet is. A hollandus mód szerint, t. i. a víz belőlről kőrszivattyú segítségével vas csövön a külső, legmagasabb víz színe fölé szivattyúztatik, míg ellenben az újabb találmányu magyar mód szerint a töltés aljában keresztül fektetett s betonba helyezett, szintén vas csövön kőrszivattyú által tolatik keresztül a víz, mely móddal csak a két vízszin közti különbséget kell

leküzdeni és csak akkor kell szívattyuzni, ha a külső víz magasabban áll a belsónél; mert különben a víz magától is kifolyik.

A belvíz kiszivattyuzásának ezen módja igen elmés, nem drága és célszerű; magyar műszaki tudományunknak és iparunknak igazán becsületére válik; hazafias büszkeséggel tölti el keblünket és mégis némi bizonytalansági érzés vesz rajtunk erőt, ha összehasonlítjuk a hollandus rendszerrel, mely nem egészen célszerű; de biztos. Adja az ég, hogy a biztonság tekintetében is beválják a magyar szerkezet, egyelőre azonban még kérdés, vajjon kiállja-e a versenyt a tökéletesített szívócső és a hollandus rendszerű körszivattyúval!

Tisza-Ugh. **Fechtig Imre báró.**

Margithoz.

I.

Tavaszzal volt . . . Erdőn, mezőn
Énekel a kis madár;
Rád gondolva: boldogságról
Oly szépeket álmodtam.

Ifju voltam s te előttem
Nem szerettem lányt soha,
Heves szívem első lángját
Te neked adtam oda.

Sokszor nyílt, meg elhervadt
Azóta már a virág . . .
Mégis rólad, rólad beszélek
Minden levél, minden ág!

II.

El-elnézem, mint sárgul el
A fának zöld levele,
Ifju álmaim virágai
Mint szakadnak le vele.

Az őszi szél meg-megrázza
A lombtalan galyakat . . .
Fogom-e még én valaha
Csókolhatni ajakad?

Az őszi szél mostanában
Olyan hideg, mostoha;
Ha kimegyek, — a fülemben
Az t susogja: nem, soha!

Sz. L.

Szépirodalmunk karácsonya.

Üdvözöllek boldog karácsony, szeretet és békeség áldott ünnepe! De midőn az áhitat esendőségében köszöntöm napjaidat, szép ünnepe a világnak, s buzgón örvezek a hála-éneket zengedezőikkel: tündölvén kérdezem, hogy ugyan mikor következik el már a magyar szépirodalom megváltása?

Van ugyan szépirodalmunknak is karácsonya: sőt, ha ügyét-baját komolyan vizsgálom, könnyen az derülhet ki belőle, hogy talán egyebe sincs szegénynek, mint éppen karácsonya, mikor a cifra könyvek ékes csoportosításban a könyves bolt ablakaiba kerülnek és a karácsonyi ajándékozás általános szokásának hódolva, a szépirodalmat (vagy tán inkább a könyvkötészetet?) is figyelemben részesíti a közönség. Hanem hát ebben az ugynevezett karácsonyban édes-kevés a köszönet!

Mert a vevők legnagyobb része igazán csak ajándéknak valót keres s nem könyvet. Végig vándorol a szebbnél-szebb üzleteken, agyonnézi a szemét s lelkét, s mivelhogy egyéb alkalmas megfelelő ajándékot nem tud kigondolni, hát ráfanyalodik a könyvre. Gyakran jóformán belé se tekint, csak a külsejét látja: vajjon szép-e, oda illik-e a szalon asztalára? s a kötés színe kedves színe-e annak, a kit meg akar vele lelni?

Hát hiszen ennek a betegségnek mélyebb a gyökere, semhogy én itt, e szerény ünnepi esemény keretében, kiáshatnám és nagyító üveg alá véve, izéire bonthatnám. Az a dolog velem, hogy a magyar nemzet, úgy a mint van, millióinak összességében irodalmi nevelést nem kap, ennél fogva érzelme, vágya a legnemesebb szórakozás — a nemzeti irodalom szépműveinek élvezése iránt — ki nem fejlődhetik és az egyetemes műveltség mázával bevont társadalmi egyetemes nem életszükséglete a szellemi szórakozás. Mindenre költ, a mi neki egyéni örömet, élvezet szerez; ki-ki a maga passzióját kielégítve: lovagol, vagy táncol, uszók, vagy utazik, futtat, vagy agarászik, bokkot szí, vagy kúrtyát kever, szeretkezik, vagy ásít. De fájdalom, igen kevésnek gyönyörre az olvasás! Angliában az igazi, teljes műveltség fogalmában az irodalmi képzettség első helyen áll, irodalmi műveltség nélkül lehetetlen elképzelni egy tökéletes angol ladyt, vagy gentlemant. Nálunk azonban nem szokás, nem szükséges az irodalmi műveltséget számba venni; nálunk ez felesleges, értéktelen semmi. Még azokban a finom körökben is, melyek újabban, irodalmi szalont nyitva, a szellemnek lát-

szanak hódolni, az igazi irodalmi ismeretek bizony igen szerények és primitívek. Ugyszólván csak gyermekdadogás ott a beszéd és a naivság és a tájékozatlanság bámulatos.

Hanem, ismétlem, nem akarok ezzel az általános irodalmi nyomorúsággal részletesen bajlódni. Egyelőre bele kell nyugodnunk abba, hogy az emberek csak az esetben vesznek könyvet: 1.) ha valamely lelketlen ismerősük, győjtőívvel a kezében, nyakukba sző egy diszkötésű példányt; 2.) ha erre a diszkötésű példányra karácsonyi ajándéknak kerül a sor. Az első pont tisztán magán-üzlet, „tehetséges fiatal költők”-nek talán hasznos, de az irodalomra nézve közömbös dolog. Már a második eset inkább általános érdekű. Végre is bele kell harapnunk a vadalmába: ha nincs egyebe szépirodalmunknak, legyen hát legalább jó karácsonya . . .

Füst, füst, füst, szálló aranyfüst az egész karácsonyi szemfényvesztés! Nagy a zaj, nagy a sokadalom! Évről-évre jelennek meg cifra díszművek; a kiadók verik a dobot, igyekeznek egymást túlkialálni: hanem ebből az üzleti bűrmából, hiába szeretnők, nem vehetjük ki a szépirodalom hozsannáját. Több ennek az oka.

Elsőben is a közönség teljes tájékozatlansága. Nem tudja, mit vegyen? A mi tavaly jelent meg, az rég el van temetve; a mi jó, az esetleg nem elég cifra; a mi csalogató, szép, az meg nem ér semmit. Mindössze is egy pár nagyon ismert klaszszikus kóvályog ilyenkor a szegény vevő fejében.

Es ezt a tétovázást a kiadók igyekeznek a maguk javára kiaknázni. Mindegyik a maga portékáját dícséri. Aki egyebet nem adott ki, csak egy szakácskönyvet, vagy egy szakmunkát a trágyázás újabb rendszeréről: bekötötti azt vászonba, félbőrbe, arany-metszéssel és égere-földre esküszik, hogy nincs ennél szebb karácsonyi könyv a piacon.

És a szépirodalmi ügyekben teljesen felületes, könnyelmű, lelkiismeretesség nélkül való napilapok többnyire szintén beleesnek a verembe. Reklámtól csapnak egyes kiadóknak; sőt újabban úgy tesznek, hogy ekkéik elére a kiadók nevét bigyesztik és karácsony táján egész üzletszerűen összeállított vásári hirdetésekkel adnak ki a nagyevű, jeles kiadó cézgekéről.

Tudják-e, mit csinál karácsony előtt a külföldi sajtó?

A legkitűnőbb esztetikusoktól, józslésű, előkelő kritikusoktól irodalmi cikkeket jelennek meg a lefolyt év kiváló irodalmi termékeiről; sőt az angol és német folyóiratok megbízható bírálók összeállításában egybefoglalják és méltatják az utolsó 4—5 év alatt kiadott becsesebb alkotásokat, melyek karácsonyi ajándékozásra valók.

Azt mondhatnák erre, hogy hiszen ott a tömörkedő könyvjegyzék, világathat onnan ki-ki tetszése szerint. Igen ám, csak hogy ezek nem pótolják a karácsonyi ismertetést; mert ez emlékeztetőül szolgál, olyan mint a jegyzék-szalag az olvasott könyvben. Külföldön már van általános irodalmi műveltség és mégis szükségesnek mutatkozik ez a tájékoztató. Menynyivel inkább szükséges tehát nálunk, a hol a zavar, a habozás, a bizonytalanság irodalmi dolgokban megdöbentő . . .

Én hiszek, én bízom a magyar szépirodalom nagy jövőjében. Szent meggyőződésem, hogy el jő az idő! De most még csak esillogó gyertyafény és legfelebb fátylas illumináció hirdeti a világhosszút . . . Mikor pirkad majd az igazi hajnal? nem tudom. De sóvárgva várom, hogy fényes égi jelek, csillagok mutassák és örvezek pásztorok éneke zengje: megszületett az irodalom megváltója, — az általános irodalmi műveltség! . . . Akkor lesz aztán a magyar költészetnek is igazán boldog karácsonya.

Rudnyánszky Gyula.

A Betlehemesek.

Érdekesen jellemzi a nép szellemének találatkonyságát az a körülmény is, hogy a nyár folyamán végzett nehéz munka után pihenésül szolgáló téli napokat és hosszú estéket sajátos és mindamellett nagyon érdekes, ártatlan mulatságokkal tudja eltölteni. A fonóházi összejövetelek, az ólomöntés s több ilyen apró-cseprő foglalkozások és babonák mindmégannyi hathatós ellenszerei az unalomnak, mely mindig szülő anyja szokott lenni az elrestültségnek és elbutulásnak. De nemesak ebből a szempontból vizsgálva, bírnak e játékok és szórakozások némi érdekel a vizsgáló előtt, hanem szerfölött érdekesek ezek már naivságuk és a bennök nyilvánuló poézis miatt is.

E téli mulatságok egyik legkimagaslóbbika Gömörben a karácsonyi Betlehem-járás, vagyis a megváltó születését jelképező karácsonyi mysterium.

Ez úgy történik, hogy egynehány suhanc, kik már jó eleve elkészítették a Betlehemet, mely nem egyéb, mint egy, a betlehemi istállót ábrázoló torony, templomszerű épület kemény papirosból készítve, pásztoroknak öltözködve, házról házra járva s dialo-

gokban és énekekben beszéli el Jézus születését. A kösztűmjök — az igaz — nem korhú, mert bizony alig hihető, hogy Betlehem környékén lobogós ingu-ju s sarkantyus eszímájú pásztorok legeltették volna juhait, de hát a nép fia ez anachronismuson tulteszik magukat s e ruhájukat festőibbekké teendők, még egy papiros infulát is nyomnak a fejükbe. A szereposztás úgy történik, hogy a lányos kinézésűt, tehát a legfiatalabbat közülök, megteszik angyalnak, négyen bojtárságot vállalnak s a legérdemesebb lesz a bacsó. Mikor már minden előkészület megtett, s mikor már alkonyodni kezd, mi karácsonykor már délután bekövetkezik, megindul a menet a Betlehemmel s sorra járnak a házakat.

Legelőször az angyal lép be az illető házba, melyet meg akarnak tisztelni látogatásukkal s egy „Dicsértessék a Jézus Krisztus” után az asztalra helyezik a Betlehemet, míg a bojtárok kívül e ferdített latinságu verset énekelik:

Egzekvám bónum,
Bónum a szekundum,
Hapitátesz frátesz,
Frátesz a szekundum.

Abitórum infertórum
Profirantesz animé
Inszulátesz, aludátesz
Glória kantátesz.

Mikor már az ének elhangzott, belép az egyik bojtár, kezében egy csörgős bottal s egy „Dicsértessék” után ez is énekelni kezd:

Nosza te pajtás! ugorj talpadra,
Ne legyen semmi gondod nyájadra.
Amott a partoeskán
Vagyon juhoeskád.
Vesd válladra
A tanyáról is szép kövér sajtoeskád
És friss báránkadat.

Most megüti csörgős botjával az ajtót, mire bejön a második pásztor, ugyancsak egy nagy bottal kezében s a következőt énekl:

Hoztam ajándékoeskát:
Tejet, vajot, sajtoeskát,
De sem ide nem hoztam,
Sem otthon nem hagytam,
Egy arányt, egy bárányt
Édes Jézuskám.

Ez is úgy tesz, mint az előbbi, mire bejön a harmadik pásztor:

Látom a gazdámat, nyitja erszény száját,
Talán nekünk adja síma máriássát?
Látom a gazdasszonyt, nyitja szekrény száját,
Talán nekünk adja oldalszalonnáját?

Utánna a negyedik bojtár is bejön s így szól:

Én is itten vagyok, mivel elmaradtam,
Mert a vén bacsóval a juhok közt voltam.

Rögtön az előbbi bojtár után, az öreg bacsó is bekullog. Ruhája csak annyiban különbözik a többiekétől, hogy a vállára fűrtös fekete guba van vetve. Magában dűnyyögi a következőket:

Hol vagytok pásztorok?
Mert elmaradtatok,
Engemet magamat
Egy nyáj juh mellett hagytatok.

Ekkor a többi pásztorok közbe fogják az öreg s éneklés közben a földhöz ütögetik csörgős botjaikat:

Vigan zengjetelek citerák
Jézus született!
Harsogjatok dob s trombiták
Isten ember lett.
A mi kevelységünket,
Nagyravágyó szívünket
Megaláza, meggyaláza
Kevélységünket.

Majd táncolva:

Vedd fel Kati ködmönkéd, ködmönkéd,
Kösd be boglyas fejceskéd, fejceskéd.
Maradj itt a nyájadnál,
Nyájadnál:
Visszajövének mindnyájan,
Mindnyájan.

Erre botjukra támaszkodva, szanaszét ledülnek az egész szobában; az öreg bacsót középre fogják. Csak az angyal, ki eddig a Betlehem mellett állott, marad ébren és a kezében levő csengővel cseppet maga pedig énekel:

Glória!
Pásztorok, pásztorok!
De elaludtatok,
Egy nagy nyáj juh mellett
Magamat hagytatok! Glória!

Az első bojtár megtaszitva botjával szomszédját, odaszól neki:

Kelj fel pajtás, angyalszót hallottam!

A többiek: A bion, kakas kukorékolt.

Az angyal esengetve: Glória!

Második bojtár: Kelj fel pajtás, angyalszót hallottam!

A többiek: A bion, kakas kukorékolt.

Az angyal esengetve: Glória!

Harmadik pásztor: Kelj fel pajtás, angyalszót hallottam!

A többiek: A bion kakas kukorékolt.

Angyal: Glória!

Negyedik bojtár: Kelj fel pajtás, angyalszót hallottam!

Angyal: Glória!

Bacso: A bion gomolya, jó volna gyomromba.

Erre a sok nógatásra felkel azután az első bojtár, ki társait körüljárva, ekként költögeti őket:

Pásztorok, pásztorok keljünk fel,
Hamar induljunk el:
Betlehem városába,
Rongyos istállójába;
Siessünk, ne késünk,
Hogy még ez éjjel ott lehessünk
Mi urunknak tiszteletet tehessünk.

Most már a többiek is egyenként feltápáskodnak s együtt folytatják az éneklést:

Kelj fel öreg, kelj fel, ne aludjál!
Látod, hogy Betlehem nagy tűzben áll.
Ne sajnáld álmodat félben hagyni,
Az ur Jézuskáért fáradozni.

Mire az öreg bacso is felkel s dülöngözve odamegy a Betlehemhez.

Ejnye, de elaludtam,
Talán a nyájamtól is elmaradtam?
Most tehát mind összehajtom rakásra,
Hogy ne legyen semmi kár a nyájba.

A többi pásztorok közbe fogva az öreget és a Betlehemet, folytatják:

Pásztorok, pásztorok örvendeznek,
Sietnek Jézushoz, Betlehembe.
Köszöntést mondanak a kisdédnek,
Ki válságot hozott embereknek.
Betlehemben, nem messze,
Van egy istállócska;
Barmok között ott fekszik,
Szárz szalmán nyugoszik
Mellette a szűz anya
És az ő vélt atyja:
József és Mária! Alleluja!

Majd gyorsabban:

O, ó, ó,
Mi vón' jó?
Kolbász, oldal, szalonna
Pásztoroknak jó volna,
Ha, ha, ha,
Ha a gazdasszony adna.
É, é, é,
Egy kulacs bor a mellé,
Mi torkunkat megkenné.
Ha, ha, ha,
Ha a gazda azt adna!

Ezzel a nem valami szerény kijelentéssel véget ér a játék s a ház gazdája, vagy gazdasszonya, hiszen a felhíváshoz, meg is jutalmazza a Betlehemeseket. Rendesen egy-egy darab szalonna, vagy kolbász jár ki nekik. Pénzt faluhelyen ritkán, többnyire csak a városokban kapnak.

R. II.

A szerkesztők karácsonyfája.

— Fővárosi levél. —

Az utóbbi hetekben fokozódó érdeklődéssel beszéltek itt is, ott is, hogy a Benedek Elek szerkesztésében megjelenő „Ország-Világ” az idei karácsonyra valamely nagyszabású meglepetést tervez. Mint afféle, félig-meddig való irodalmi dilettáns, a kit minden jóra való magyar irodalmi mozgalom, produkció és jelentékenyebb becsült siker őszinte érdeklődéssel tölt el, ez a titkolódzó sugdosás természetesen azonnal érzékeny oldalamon sarkantyuzott meg. Azt már tudtam, hogy az „Ország-Világ” 1886. óta minden esztendőben közrebocsát egy ünnepi számot a lap háromszoros-négyszeres nagyságában s annak idején magam is mindig dicsérettel adóztam a magyar művészek legkiválóbbjait bemutató művészi számnak, a melyben, ha jól emlékszem, körülbelül harminc igen szép festménynek a másolata volt bemutatva. Ugy-szintén becses karácsonyi számnak találtam a képviselőház iratótagjait bemutató számot, majd az írói gárda legfiatalabb tagjait reprezentáló múlt esztendei ünnepi számot, a melyet az egész országban min-

denütt szívesen lapozgattak, mert frissesség, naivság, tiszta napsugár és meleg életkedv árad abból a kedves virágbokrétából, a melyet az „Ifjú Magyarország” jövőd írói, reményesei kötöttek meg.

Most aztán ismét közeledik a karácsony és az új ünnepi szám. Egyes elejtett megjegyzésekből és célzásokból azt vettem ki, hogy ez a szám szebb és jelentősebb lesz, mint az összes előzők voltak, — no és ez aztán éppen elég volt nekem arra, hogy kíváncsiságom, ez a szeretetreméltó ősbűn, hathatós forrongásba induljon bennem. Közben természetesen kételyeim támadtak. A tagadás szelleme, a mely figyelő szemmel leskelődik minden ember feje felett a levegőben, meglátszóan szárnyát, kipattant előre szegezett csápokkal a szürkeségből és elakarta velem hitetni minden áron, hogy jó lesz, ha tartózkodó „álláspont”-ra helyezkedem a vagdosásokkal szemben.

Arnyékban az arany sem olyan fényes, mint a napsugárban. Lehet, hogyha a fülem körül röpködő előzetes hírléleknek egyenesen a szemközé nézek, ki fog sülni, hogy az idei szám hasonlatos ugyan mindenkiben a múlt esztendei, vagy az előzőt való valamelyik ünnepi számhoz, de se külső, se belső diszben, érdeken és érdekességben nem mulja felül.

Az irodalom dilettánsának kíváncsisága azonban éppen olyan legyőzhetetlen szenvedély, mint a kártya-kibicék szenvedélye. Egyideig ugyan megelégszik a kételkedéssel és a találgatással is, később azonban, ha az ingerlő ősbűn hullámokat ver a lelke mélyebb vizein és erőszakoskodó kitérősek után vágyakozik: módokat keres arra, hogy kíváncsiságát tűzön-vízen keresztül kielégíthesse.

A tapasztalt hadvezér ellenségerő oldalcselét igen hiányos stratégiai furfangok azokhoz a jól kieszelt módokhoz képest, a melyekkel az irodalmi kibic a nyakig begombolkozó lapszerkesztőt megkörnyékeznék szokta. A helyzetük is különböző. Az ellenséget meg lehet ijeszteni, ki lehet verni a sáncából, tönkre lehet tenni lóporral, szuronyal, ágyugolyóval, — a kíváncsi dilettáns nem. Nincsen olyan Maxim-gép, Mitrailleur, Giffard-puska, kis, közép és nagy kaliberű Mannlicher, srappel, Wohlgesoss és Knall-préparatúr, a mely elég hathatós eszköz volna a megtámadott szerkesztőnek arra, hogy a kíváncsi kibic rettenthetetlen alakjait visszaverhesse vele.

Igy történt aztán, hogy az „Ország-Világ” titkolódzó szerkesztője is bevonta előttem a maga őszszelődözött ütegeit és feladta a várat.

Benyomultam.

Ez egy. A másik az, hogy a kíváncsiság mellett jellemző tulajdona minden írói dilettánsnak a megdöbbenő indiskréció. A várak titkait kifecseggő kémet huszonnegy óra alatt fölbövík. A hivatali titkot elaruló tisztviselőt elcsapják, — ez kétszer kettő: négy. A kibic rettenetes fecsegési szenvedélye ellen azonban nem védi meg a kikémlt várat még a kínai fal sem. Figyelmeztetés, intés, fenyegetés, kérelem, minden hiába való. Az ember jámbor arccal ígér, fogadkozik, sértődést mutat a méltatlan feltevésre, közben pedig aprójjára jól megnéz mindent, ajánlja magát, hazasiet — s otthon azon frissiben, a hogy bimbóba pattantak az impressiói, ime papírosra veli a vitézül kikémlt vár titkait és kifecsegi a világba, hogy mindenki tudja. Az illetéknéppen lefucsolt szerkesztő persze bosszankodni fog e miatt a csunya indiskréció miatt, hanem ezzel a diadalmaskodó áruló nem törődik.

Nem bizony, én sem. Megtudtam mindent, a mit meg akartam tudni, s a kének ősi szokása szerint, kötelességemnek tartom rögtön ki is beszélni mindent, a mit hamarabb megtudtam, mint az a nagy közönség, a melynek számára ez a negyven-négy oldalon megjelenő ünnepi szám tulajdonképpen készül.

Negyvennégy oldal!

Higgyék el nekem, hogy mi idehaza az édes patriában felettébb igaztalanok vagyunk abban, hogy lépten-nyomon a szerencsésebb viszonyok között fejlődött külföldre hivatkozunk. A külföld, beszélnek minden felé: ott így, ott úgy, ott amúgy! Ott előbbre vannak, ott díszesebbek a lapok is stb. stb. Tessék azonban elgondolni, hogy minket török, tatár, rác, német, cseh és mindenféle ellenséges idegen náció turbált a kultur-fejlődés munkájában, s ime mégis csak vagyunk és leszünk is, hála Istennek, ezután is. E tömegtelen turbáció után aztán megcsináltuk a forradalmat és attól kezdve rövid harminc év alatt (a Bach-éra nem számít) a magyar irodalmat. Ennek az irodalomnak terjesztői között szerepel hétről-hétre az „Ország-Világ” is, a melynek idej karácsonyi 44 oldalát bizvást oda lehet állítani a felhánytorgatott külföld bármely neves újságja mellé.

Diszes, nagy szám lesz ez, — ebben nem esalta meg kíváncsiságomat a fáma. A szerkesztőnek abbéli ötlete, hogy az idén a fővárosi és vidéki lapszerkesztőknek (mintegy száznak) állít karácsonyfát, érdekes és szerencsés ötlet. A magyar nemzeti kultúra terjesztésére elhivatott harcosoknak arcképeit bizonyára mindenki szívesen fogja látni és szívesen fogja olvasni azokat a szellemes közleményeket is, a me-

lyeket versben, prózában ez urak saját ünnepi karácsonyfájukra irtak. Az „Ország-Világ” szerkesztője azonban nem érte be azzal, hogy csak az arcképeket mutassa be. Figyelemmel volt a kulturhistóriai szempontokra is, s ez okon elhatározta, hogy ebben a díszes számban egyuttal a budapesti és a nevezetesebb vidéki lapok első oldalát, vagy címét is bemutatja. A lapoknak ezek a kicsinyített, de azért szabad szemmel is pompásan olvasható másolatai rendkívül érdekes és kedves dolgok. Szét vannak szórva az „Ország-Világ” negyvennégy oldalán, s az illető szerkesztő arcképevel együtt ott van mindjárt lapjának és névalírásának hasonmása is. A kései utód, ha meg akarja tudni, hogy miféle lapokat csináltak Magyarországon ennek a századnak a végső idejében, kik csinálták és hogy néztek ki, — egyebet se kell hogy tegyen, csak megkeresse az „Ország-Világ” idej karácsonyi számát és otthon van mindenben, a mit megtudni akar. Ez ime ennek a szépen kiállított számnak az érdekes tartalma, a melyet én, a kibic őszinte kontidenciájával, ezennel kifecsegek: hozzá tevén egy füst alatt még azt is, hogy ez ünnepi szám első oldalát a hírlapírók becézett büszkeségének, a nyugdíjintézeti palotának képe díszíti s Martens egy gyönyörű festményének színes másolata, műmelléklet gyanánt, az „Ország-Világ” kétszeres nagyságában.

Spectator.

A legfontosabb lépés.

Hosszu, fáradságos küzdelem, sok esalódás és kiábrándulás után jó el az idő, mikor az ifju arra a gondolatra ébred, hogy családot alapít.

Ekkor a legfontosabb lépés előtt áll.

Sokszor megfordul az ifju fejében ilyenkor az a gondolat, hogy vajon ki az, kit a gondviselés számára rendelt; ki lesz az, ki szívet megértve, küzdelmét méltányolva, gyengésségeit elnézve, a hűséget megőrizve, egész életén át védő és vigasztaló angyalként mellé szegődik?

Nincs ifju, a kinek ne az volna egyik főtöreke, hogy boldog és megelégedett családot alapítson.

Egyik ifju azt hiszi, hogy úgy lesz boldog, ha pénzzel házasodik, a másik azonban pénzre nem néz, hanem azt hiszi, hogy ha szerelemből nősül, ha pénzt nem kap is, boldog lehet.

Minden ifjunak arra kell törekednie, hogy öntudatával bírjon azon kötelességnek, melylyel Isten, önmaga és hazája iránt tartozik — a házias élet alkotásával.

A legtöbb fiatal ember agyában egymást kergetik a gondolatok, mielőtt határozott lépést tenne s így gondolkozik: „Fontos lépés előtt állok jó, becsüleles szándékkal, kenyérkereső kézzel, sok szép reményvel, és keresek egy nőt, ki szívem igaz szeretetét megértse, küzdelmeimet méltányolja, de félek ám, nagyon félek, mert sok szomorú példa van előttem, mert a leányok nagy része a külsőséget keresve s a divatnak hódolva, feljebb áhítozik egy osztálylyal, mint a melyben született; a földműves leány iparost, az iparos leány kereskedőt, hivatalnokot, a kereskedő és hivatalnok leánya tőkepenézt, vagy földbirtokost szeretne férjéül választani, szóval a nagyra vágyás ördöge él bennük, s ha nem éri el célját és rangjához illő férjt kap, annak tetteit magasról bírálgatja és nem tesz semmit férje kedvére.”

Az anyák igen sokszor vétenek saját leányaik jövője ellen; mert belőlük oltják a nagyra vágyást nem is képzelve, mily kúrthatatlan mély gyűlölet és elégedetlenséget plántálnak gyermekükbe.

Ha egy jóra való, szolid fiatal ember engem megkérdezne, hogy mit tartson szem előtt a házasság kötésénél, én lelkem mélyéből azt tanácsolnám neki, hogy keress olyan leányt, a ki

1-ször: Vallásos, a ki szereti Istenét, tiszteli szüleit és az embereket, tud és akar dolgozni, mert csak az ilyen nő lesz hűséges, engedelmes, szerencsétlenségben erős, megelégedett és boldog.

2-ször: Szennytelen és tiszta szándékkal lép át azon ház küszöbét, melyben szíved választotta él. Ne hirtelenkedjél, hanem várd meg, míg szíved szenvedélye egy kissé lecsendesedik, hogy így érettebb megfontolással határozd el magad a nagy lépésre.

3-ször: Mielőtt határozott lépést tennél, légy tisztában azzal, hogy választottad viszont szeret-e, mert a tiszta, kölcsönös szerelem a házasság lényege, a családi boldogság alapja.

4-szer: Ne nézz a gazdagságra, a lánnyal légy előbb tisztában, ne a telekkönyvvel. Vizsgáld jól meg, milyen erények vannak véve választottad szívébe, mert a gazdagság nem olyan bírtok, a mi a szeretetet pótolná, ellenben, ha a tiszta szeretet meg van, gazdagság nélkül is boldog lehetsz. Sok gazdag leánnyal költözött be már az elégetlenség és sok szegény leány vitt teljes megelégedést és boldogságot a családi tűzhelyre.

5-ször: Ne azt nézd, hogy milyen divatos ruhában jár választottad, hanem azt, hogy milyen gazdasszony, hogy forog a konyhán. A jó gazdasszony

nagy hozományt visz házadhoz: többet ér ez sokszor, mint sok pénz, és mily hamar észrevehető választottad e jó tulajdonságát.

6-szor. Ne azzal igyekezz magad megkedveltetni választottaddal, hogy az utcán kisérgessed, hogy haszontalan költségekbe verd magad, hanem tiszta, szerény élettel, takarékossgal, mértékletességgel, szerénységgel, simulékony és előzékeny modoroddal.

Ilyen lélekkel, ilyen készütséggel tegye meg minden ifju azt a fontos lépést, mely lépés a legfontosabb, s mely egész életére döntő befolyást fog gyakorolni. Akkor nyugodt lelkiismerettel léphet minden fiatal ember az oltár elé. Az eskü nem fog elhangzani hiába és a menyasszonyi koszoru nem fog töviskoszoruvá változni.

A ki ezt a lépést nem hibázza el, boldoggá lesz, de a ki elhibázza, pokollá változik élete.

Vigyázzatok házasulandó fiatal emberek!

V. L.

Karácsonyi jövedölgetések és babonás szokások.

Karácsony táján, vagyis a téli napfordulat 12 éjjelén, ős hit szerint, Európaszerte jövedölgetések vannak szokásban a népek között. Azok kedvéért, akik ily babonás jövedölgetésekben hisznek s jövő sorsuk iránt kíváncsiak, a szokásban levő jövedölgetési módok közül egynéhányat ideiktatunk.

A sváb falusi leányok így karácsony táján a háziállatoknak engedik át a jövedölés szerepét. Kézrekeritenek ugyanis egy gunár ludat, gondosan bekötözik szemeit s körbe fogózza, ének mellett forognak körülötte. Akit a gunár legelőször megcsip, az kerül közülök legelőször főköltő alá.

A Rajna melletti fekete tyukot altatnak el a karácsonyt megelőző csütörtökön, s azt párosával körbe ülve veszik körül. Ha a tyuk felébred és elfut, az a pár, mely mellett kifutott, még abban az évben házaspár lesz.

Némely helyeken a gyertyák szerepelnek a jövedölésben. Így például karácsony táján esténként 3-4 leány titokban félrehúzódik egy mellékszobába, ahol nem leshetik meg őket. Itt egy nagy tálat megtöltenek vízzel, s abba minden leány egy-egy égő viaszgyertyát tesz. Akinek a gyertyája először borul fel a vízben, annak szíve legelőbb lesz rabbá s vőlegénye nemsokára megjelen.

A tiroliak föld, kenyér és rongy segélyével jövedölgetnek. Játékuk komoly és erősen hisznek benne. Az asztalra ugyanis három megfordított cserpet helyeznek; az egyik alatt egy kis föld, a másik alatt kenyérdarab, a harmadik alatt rongydarabok vannak. Aki az elsőt választja, egy év alatt föld alá jut, akinek a másodikt jut, az vagyonos s aki a harmadikat húzza, koldussá lesz.

A mi leányainknál különösen az ólomöntés az elterjedt karácsonyi és Szilveszter-napi jövedölgetési mód. Vaskanálban ugyanis gyertya vagy parázs felett megolvastanak egy kis ólmot, s azt kulesnyílason át vizes tálba öntik. Aminő alakot itt az ólom nyer, abból meglátható a leendő férj mestersége, foglalkozása, vagy pedig magának az illetőnek a sorsa. Kötél, gyalu, olló, ár különféle mesterembert, répa földmivest, hajó tengerészt jelent s a képzeletnek elég tág tere van a hasonlóság kitalálására. — De nemcsak a nőülésre ad az ólomöntés utasítást. Sok kis répa pénzt, koporsó halált jelenthet.

Gyakori és nálunk is divó módja még a jövedölgetéseknek a dobó játékok, melyek között legtöbbször a cipő-dobást és az almahéj dobását gyakorolják. Háttal állva az ajtóknak, a szoba közepén áll a jövedölt kutató leány, míg társai háromnegyed körben veszik őt körül, úgy, hogy csak az ajtó felé szabad a tér. A leány most egyik cipőjét saját feje fölé hárta dobja, s ha a cipő orra az ajtó felé esik, egy év alatt férjhez megy, ha sarka van abban az irányban, még otthon marad. Ha a cipő talpára esik, mindenben szerencsés lesz, ha oldalra dől, sok baja történhetik.

Az almahéj dobásához szükséges, hogy az almát hosszú szalagalakban úgy hámozzák körül, hogy a héj egy darabban maradjon. Ezt is a fejen át dobják hátra. A leesett héj a földön elterülve, valami betüre emlékeztető alakot mutat, ez a betű a leendő vőlegény nevének kezdő betűjét rejti.

A kíváncsi hajadonokon kívül, még a családos embereknek is van módjuk a szent éjjelek alatt valamit megtudni a jövőből. Ha ugyanis régi családi gyűszűvel annyi sóhalmocskát raknak az asztalra, ahány családtag van s e csomók közül karácsony estéjén egy összeomlik, az illető családtagnak egy év alatt meg kell halnia.

A következő év időjárására nézve is van kutatóeszköz. E szerint 12 hagymát kivájva, sóval megtöltve helyeznek az asztalra. Minden hagyma egy-egy hónapot ábrázol, s amint a hagymában levő só reggelre elolvad, vagy megmarad, az a hónap nedves, vagy száraz lesz. — Vagy ha egy, borral színültig

töltött pohár karácsony estétől másnap reggelig, habár hozzá sem nyulnak, kiömlik, a következő évben bő aratásra van kilátás.

Egyveleg.

— **Mennyit eszik egy ember világeletemben?** Egy szorgalmas matematikus kiszámította, hogy az ember születésétől kezdve, hetven éves koráig, több, mint husz vagonra való eleséget fogyaszt el. Ez a mennyiség, csak négy tonnát véve egy vagonra, 80,000 kilogramm, vagyis a 25,550 napos élet minden napjára 3 kiló 200 gramm esik. Ez a napi fogyasztás természetesen változó az élet különböző koraiban; a gyermek és az öreg ember mintegy harmadfél kilót eszik meg egy nap, a javakorabeli ember pedig negyedfélétől egész négy kilóig. S e számok épen nem nagyítottak: mert az orvosok statisztikája szerint a katonák, tengerészek, munkások napi ételle és itala rendszeren több ötödfél kilónál. De nem is farkaséhü emberekről van szó, hanem rendes evőkről.

— **Mesterséges tojás.** Ki hitte volna, hogy a találmányok századában a tojásnak is akad mesterséges pótszere? — Pedig már meg van. Az első kísérletet Amerikában tették a tojásgyártással és ma már Londonban és Párisban is nagyszerűen berendezett telepek foglalkoznak e fontos élelmi szer mesterséges előállításával. A gyártás alapjául a cukrászat művészete szolgál. Először megcsinálják a tojás sűrűjét kukoricalisztből, — keményítőt, mely keveréket egy kis adag cukor tesz izessé, a tojás fehérnye albuminból készül. A tojásalakot a keverék épen úgy nyeri, mint a tojás és golyóalakú cukorkák. Rézüstben addig forgatják, míg a kellő ovális formát el nem nyerte, ami különben pár perc alatt meg van; végül gelatinnal vonják be és gipszoldatba mártják, miáltal egészen olyan alakot nyer, mint a tyukok által tojt tojás. A mesterséges tojás felszeletelve egészen olyan ízű, mint az eredeti, azonban higitani, vagy rántottává főzni — természetes okoknál fogva — nem lehet. De így is rendkívüli fontossága van e találmánynak a kereskedésben, s míg egyrészt már-már érezhető hiányt pótol a tojásszükségletben, addig másrészt egy virágzó új iparágat veti meg alapját. Nem is számítva azt, hogy ez az érdekes találmány egy egész sereg új ideára fog alkalmat szolgáltatni.

— **Meddig élnek a különböző iparágat folytató kézművesek?** Az összes művelt államoknak foglalkozás-statisztikai számaiból nemrég összeolvasták azokat az adatokat, amelyek arra vonatkoznak, hogy az egyes kézművesek közül hány százalék folytatja mesterségét még hatvan éves korán túl, tehát mennyiben képesek még ekkor is a munkára és mily arányban érnek el magasabb kort? Az eredmény a következő: a szövőipart házilag űzők közül 47,5, a kötők közül 35,5, a takácsok 27,7, a kádárok 18, a a kötelesek 17,5, az esztergályosok 16,8, a kosárkötők 16,2, az üvegesek 16, a kéményseprők 15,8, a fésűsök 15,3, az ácsok 14,6, az asztalosok 13,7, a fazekasok 13,6, a rézművesek 13,4, a kőművesek 13,4, a könyvkötők 13,1, a suszterek 13, a cserepesek 13, a kocsigyártók 12,9, a lakatosok 12,2, a szabók 10,6, a mészárosok 10,5, a borbélyok 9,4, a bádgosok 8,9, a pékek 8,4, a szobafestők 8,2, az aranyozók 8,1 és a kárpitosok közül csak 8 százalék.

— **A közsvénygyógyítás új módja.** Az amerikaiak orvostudományja szédületes magasságra emelkedett: az ujvilágnak adatot meg, hogy a közsvény megszűntetésére biztos szert nyújtson. A közsvényes ember — írják az amerikai lapok, — kalapot tesz a fejére, mely rézbe van foglalva; horganyba foglalt csizmát húz lábára, melybe sűrített kénsvan öntve s melyből aztán fémdrót vezet fel a kalap rézfoglalatához. Persze rögtön villamos áram keletkezik, amelynek következtében a közsvényes felugrik és ill' a berek, nádak, erek: hegyen-völgyön fut. Így fut körül-belől 100—150 mértföldet, vagyis amíg a kénsvan el nem fogy. Innen aztán irhat haza, hogy meggyógyult. — Aki kételkedne a szer hatásában, menjen Amerikába és próbálja meg.

— **Az asszony joga Ázsiában.** Hindosztánban az asszonyoknak külön törvényük van, amelyet két okos asszony szerkesztett, s mely az ő jogukat határozza meg. Többek között a férfiakat három osztályba osztja: vannak tehetséges, félig tehetséges férfiak és „hulpul-huplák”. Tehetségesek azok, akik el tudják tartani feleségeiket. A félig tehetséges erre nem képes s felesége is kénytelen dolgozni, hogy kenyerét megszerezze. Azért akkora tiszteletre, mint a tehetséges ember, ne is számítson. Ha az ilyen ember élete párját megveri, joga van a nőnek visszaverni, sőt még a szakálát is megtépászni. Legrosszabb a dolga a „hulpul-huplák”-nak. Ennek a felesége akár tíz napra is elmehet hazulról, anélkül, hogy férjének még csak kérdezősködni is szabad volna utána, hogy hol járt?

Apróságok.

Dörögnek az ágyuk, ropognak a puskák, a cigány katoná futásnak ered, mire a kapitány utána kiált:

— More! Nem így védik a hazát!
— Igazs! de a testet így védik, azs én hazsám pedig azs én testem!

— Ha ön azt hiszi, hogy a leányom 10000 frt hozományát egyszerre kapja, akkor ön nagyon csalódik.

— Nem tesz semmit. Megnősülök én részletfizetésre is.

Menyasszony anyjához: Minél inkább közeledik esküvőm napja, annál jobban erőlt vesz rajtam a félelem; mert jó formán nem is ismerem a vőlegényemet.

Anyja: Nem tesz semmit. Ne félj, ne borzadj semmitől, kedves leányom, hiszen látod, én is férjhez mentem, mikor olyan voltam, mint te.

Menyasszony: Igen ám, anyámasszonyomnál ez könnyebben mehetett; mert édes apámhoz ment feleségül; de én egy idegen emberhez megyek.

Egy hegedűművészből lett végrehajtóhoz:
„Eddig voltál vonóluzó,
Most már vagy húzó-vonó!”

Vendég a pincérhez: Mi az ára egy adag marhasusnak?

Pincér: Husz krajcár.
Vendég: Hát a mártásnak?
Pincér: Azért semmi sem számítatik.
Vendég: Ugy hozzon nekem hat adag mártást.

— Uram, — szól a leendő após leendő vejéhez, — igaz, hogy az én leányomnak az egyik lába kissé rövidebb, mint a másik, ez azonban ne aggasztassa, a hiányt bankjeggyel fogom pótolni és pedig annyival, hogy ön ezen rövidséget észre sem fogja venni.

— Boesánat uram, — válaszolt a furfangos kérő, — nincs önnek olyan leánya, akinek mind a két lába kurtább?

A csók kérdését tárgyalták nem rég egy társaságban, hol csupa gyakorló jogászok voltak jelen. Az államügyész a csókot így definiálta: „A csók olyan sajtótermék, melynek utánnomása meg van engedve.”

A bíró a csókot sajtópernek mondta, melynél a szóbeliség meg van engedve, a nyilvánosság azonban többnyire ki van zárva.

Az ügyvéd a csókot oly élvezeti cikknek minősítette, melynek meghamisítása miatt nem lehet panaszt emelni.

Az oroszok annak, ki nőülni készül, a következő közmondást szokták figyelmebe ajánlani:

„Mielőtt háboruba megy, egyszer imádkozzál, ha tengerre szállsz kétszer; de háromszor imádkozzál, mielőtt megnősülsz.”

Az első házaspár Ádám és Eva volt, az első házibarát pedig az — ördög.

A kacérság kétélű fegyver, melylyel a nő egyrészt a férfiak szívét sebzí meg, másrészt saját jóhírnevét ejt cserbát.

Csalánok.

A „Mátyás Diák” tárházából.

Az ifjuság általában olyan, mint némely fiatal asszony: reményteljes állapotban van.

Sok politikus feje olyan, mint a hétköznapi falusi templomban: üres.

A legtöbb női hűség olyan, mint az illat: gyorsan elszáll.

A szegény ember nadrágja olyan, mint a nap: foltjai vannak.

A házasság olyan, mint az iga: rendszeren ketten húzzák; de igen gyakran egy harmadik személy is segít húzni.

Aki megnősül és anyóst is kap, olyan, mint a magyar címer: keresztjei vannak.

Az udvarló olyan, mint a vádlott: ha nem vall, — elbocsájtják.